

SERVEIS DEL TERRITORI
Planejament i Gestió del Sòl
AJT.DIC 2021000088

DICTAMEN PER A L'APROVACIÓ DEL PLA ESTRATÈGIC DEL CARDENER 2030

Antecedents

El riu Cardener travessa d'extrem a extrem el terme municipal de Manresa i està estretament vinculat a la ciutat. En el seu tram més urbà, configura la imatge de la ciutat, ja que el seu traçat és paral·lel al límit sud del nucli històric i al seu voltant s'hi apleguen un conjunt molt important d'elements del patrimoni històric de la ciutat que conformen la singular façana monumental de Manresa.

Durant el segle XIX i principis del XX, el Cardener va protagonitzar l'aprofitament dels recursos hidràulics com a base del desenvolupament industrial. En aquells anys a Manresa hi havia arribat a haver 17 fàbriques al costat del riu Cardener, la majoria tèxtils, així com algunes farineres. Aquest fet ha configurat les infraestructures d'aprofitament hidràulic corresponents: rescloses, bagants, canals de derivació i desguàs i sobreeixidors, entre altres.

L'abandonament progressiu de les fàbriques, juntament a l'explotació del bosc de ribera, la construcció d'infraestructures a l'entorn del riu, el barraquisme vinculats a l'horticultura de lleure i els abocaments, van degradar aquest espai, en van fer retrocedir el bosc de ribera i en van provocar la conseqüent pèrdua de biodiversitat.

Des de l'any 2000 s'han realitzat diversos projectes amb la voluntat de millorar la relació de la ciutat amb el riu i dignificar la imatge del sector històric de la ciutat vinculat a aquest espai natural. Ara es vol fer un pas més i plantejar una pla estratègic a 10 anys vista que permeti afrontar una transformació integral del riu que en permeti conservar i protegir el paisatge, recuperar-lo com a connector biològic, potenciar-ne la biodiversitat i abordar els treballs de neteja i ordenació necessaris per retornar-li l'ús públic que li és propi, tot posant-lo a l'abast dels ciutadans.

Aquest és un document que planteja quines han de ser les línies de treball a seguir per aconseguir els objectius fixats, i ho fa de manera integral i consensuada entre diversos agents que han participat en la seva creació. Pretén fixar les grans línies estratègies a seguir. No és un document urbanístic, sinó d'intencions, i proposa quines són les accions a fer per a aconseguir la transformació del riu. En la mesura que apareguin oportunitats i es disposi de la dotació econòmica suficient, es podran dur a terme aquestes intervencions. I en cada cas, s'haurà de generar el projecte, disposar del terreny, demanar els permisos i fer les tramitacions urbanístiques necessàries per desenvolupar el pla.

Consideracions legals

Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

Directiva 2000/60/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2000, per la qual s'estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües.

Directiva 2001/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de juny de 2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient.

Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'Urbanisme

Vist l'informe jurídic emès per la cap de Serveis del Territori en data 21 d'octubre de 2021.

El regidor delegat d'Urbanisme i Mobilitat, un cop informat aquest dictamen per la Comissió Informativa de Territori, proposa al Ple de la Corporació l'adopció dels següents:

ACORDS

1r. APROVAR el Pla estratègic del Cardener 2030, que consta a l'annex d'aquest dictamen, el qual ha de ser actualitzat periòdicament d'acord amb la informació rellevant disponible.

2n. PUBLICAR el Pla estratègic del Cardener 2030 que consta a l'annex en el web de l'Ajuntament de Manresa, així com al portal de la Transparència.

3r. PUBLICAR aquest acord al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona.

No obstant això, el Ple de la corporació resoldrà.

El regidor delegat d'Urbanisme i Mobilitat
David Aaron López Martí

PLA ESTRATÈGIC DEL CARDENER 2030

El riu Cardener travessa d'extrem a extrem el terme municipal de Manresa i està estretament vinculat a la ciutat. En el seu tram més urbà, configura la imatge de la ciutat, ja que el seu traçat és paral·lel al límit sud del nucli històric i al seu voltant s'hi apleguen un conjunt molt important d'elements del patrimoni històric de la ciutat que conformen la singular façana monumental de Manresa.

Durant el segle XIX i principis del XX, el Cardener va protagonitzar l'aprofitament dels recursos hidràulics com a base del desenvolupament industrial. En aquells anys a Manresa hi havia arribat a haver 17 fàbriques al costat del riu Cardener, la majoria tèxtils, així com algunes farineres. Aquest fet ha configurat les infraestructures d'aprofitament hidràulic corresponents: rescloses, bagants, canals de derivació i desguàs i sobreeixidors, entre altres.

L'abandonament progressiu de les fàbriques, juntament a l'explotació del bosc de ribera, la construcció d'infraestructures a l'entorn del riu, el barraquisme vinculats a l'horticultura de lleure i els abocaments, van degradar aquest espai, en van fer retrocedir el bosc de ribera i en van provocar la conseqüent pèrdua de biodiversitat.

Des de l'any 2000 s'han realitzat diversos projectes amb la voluntat de millorar la relació de la ciutat amb el riu i dignificar la imatge del sector històric de la ciutat vinculat a aquest espai natural. Ara es vol fer un pas més i plantejar una pla estratègic a 10 anys vista que permeti afrontar una transformació integral del riu que en permeti conservar i protegir el paisatge, recuperar-lo com a connector biològic, potenciar-ne la biodiversitat i abordar els treballs de neteja i ordenació necessaris per retornar-li l'ús públic que li és propi, tot posant-lo a l'abast dels ciutadans.

Aquest és un document que planteja quines han de ser les línies de treball a seguir per aconseguir els objectius fixats, i ho fa de manera integral i consensuada entre diversos agents que han participat en la seva creació. Pretén fixar les grans línies estratègies a seguir. No és un document urbanístic, sinó d'intencions, i proposa quines són les accions a fer per a aconseguir la transformació del riu. En la mesura que apareguin oportunitats i es disposi de la dotació econòmica suficient, es podran dur a terme aquestes intervencions. I en cada cas, s'haurà de generar el projecte, disposar del terreny, demanar els permisos i fer les tramitacions urbanístiques necessàries per desenvolupar el pla.

1. OBJECTIUS

Els principals objectius que es persegueixen amb aquest pla estratègic són:

- Millorar l'estat de conservació i incrementar la biodiversitat fluvial
- Millorar la connectivitat ecològica del riu Cardener
- Millorar l'ús públic de la llera i fer-lo compatible amb els seus valors naturals
- Donar a conèixer els valors naturals, patrimonials i ambientals del riu

2. METODOLOGIA DE TREBALL

Per tal d'abordar la transformació del riu d'una manera integral, aquest Pla Estratègic s'ha treballat de manera cooperativa, en diversos processos participatius realitzats al llarg dels anys 2019-2021:

- Jornada participativa “El futur del Cardener”, duta a terme el marc de 2019 es va centrar a debatre quins eren els usos que havia d'acollir el riu. Hi va haver la participació de diversos tècnics, entitats i ciutadans a nivell particular que van aportar la seva visió sobre el riu i van fer propostes concretes sobre accions a dur-hi a terme
- Treball tècnic municipal. Març- desembre 2019. Es va realitzar un treball intern entre diversos tècnics municipals (urbanisme, projectes urbans, sostenibilitat, patrimoni cultural, anella verda,...), per tal de recollir les accions necessàries per a la transformació fluvial
- Treball de buidatge de les propostes i realització d'una primera versió del pla estratègic. Gener-desembre 2020. Generació de plànols-proposta a partir del treball de participació realitzat amb anterioritat
- Discussió política. Debat sobre les accions a realitzar, tant a nivell de govern com dels grups de l'oposició. Gener-juny 2021.
- Retorn a la ciutadania. Juny 2021. S'hi convoquen a les mateixes persones que van participar de la jornada participativa del Futur del Cardener, i s'hi plantegen les accions proposades fruit del debat ciutadà, tècnic i polític realitzat.

3. DESCRIPCIÓ DE L'ÀMBIT

El pla es proposa per la pràctica totalitat del Cardener al seu pas per Manresa, entre el pont petit de Sant Joan de Vilatorrada i la zona de can Poc Oli. El pla es centra bàsicament en el marge esquerre, que és el més proper a la ciutat i el més accessible.

A nivell de planejament, tot aquest entorn està catalogat com a sistema d'espais lliures (clau D), Parc del Cardener (clau D.1a) que té com a vocació principal la protecció, potenciació i restauració dels hàbitats fluvials amb els seus valors de biodiversitat i connectivitat ecològica, i simultàniament, el desenvolupament de parcs i zones verdes al servei del lleure dels ciutadans tot respectant la singular idiosincràsia de l'espai fluvial.

4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES D'ACTUACIÓ

L'objectiu d'aquesta proposta és conservar i millorar l'estat ecològic i la biodiversitat del riu Cardener, tant com sigui possible, tenint en compte les activitats socioeconòmiques actuals però, alhora, buscant una certa consonància amb les dues directives europees amb una influència essencial en l'àmbit fluvial i de les zones humides: la Directiva Hàbitats (92/43/CEE) i la Directiva Marc de l'Aigua (2000/60/CE).

Es proposa, per tant, d'ordenar-hi elements, usos i accions amb el propòsit de conservar i rehabilitar tant com sigui possible el riu Cardener a Manresa, protegir-hi els valors existents i recuperar-hi el bon estat ecològic i la màxima biodiversitat possible, incloent la vegetació de ribera pròpia, a mitjà termini.

Així doncs, les línies estratègiques que es persegueixen són:

1. Recuperar la biodiversitat de l'àmbit fluvial

L'entorn del riu es configura com un corredor verd que alberga gran varietat de fauna, especialment aus, que troben en la vegetació que voreja el riu l'ambient necessari per a desenvolupar-se. Per tal de mantenir un riu viu es considera necessari recuperar la vegetació pròpia de ribera, que ha de servir com a refugi i aliment per a la fauna salvatge, que es preveu que mica en mica s'anirà implantant. També serà necessari garantir la millora de la qualitat de l'aigua i la retirada d'obstacles per al pas dels peixos.

2. Establir diferents intensitats d'usos en funció del tram del riu, mantenint una diferenciació clara entre el tractament de la riba, més naturalitzat, i el camí que ressegueix el riu.

Es proposa un ús diferenciat dels diversos espais del riu que permeti la convivència entre la natura i els usos humans. No tots els indrets del voltant del riu han de ser accessibles a les persones, ni han de ser-ho amb la mateixa intensitat. S'han de respectar zones on la natura faci el seu curs sense interferències per permetre la renaturalització espontània de l'entorn del curs fluvial i establir quins són els indrets de freqüentació humana. La gestió de la vegetació en aquest espai serà clau per a la zonificació

3. Recuperar la connectivitat i accessibilitat al riu

Es pretén recuperar tant la connectivitat per a la fauna al llarg del curs del riu, com l'accessibilitat per a les persones des de la ciutat cap al riu i al llarg de la ribera. S'entén que el riu ha d'actuar com a connector ecològic i facilitador de la mobilitat a peu i en bicicleta.

3.1. Millorar la connectivitat longitudinal

Es planteja la continuïtat de pas entre les poblacions de Sant Joan de Vilatorrada i Castellgalí, per permetre la mobilitat sostenible a través del curs fluvial del riu.

3.2. Millorar l'accessibilitat al riu des de la ciutat

Per garantir un ús públic del parc del Cardener és necessari garantir-hi bons accessos per als vianants i les bicicletes

3.3. Millorar la connectivitat entre les dues lleres

Per facilitar l'establiment d'itineraris al voltant del riu és necessari poder creuar-lo en diferents indrets per fer recorreguts circulars

4- Mantenir i protegir el patrimoni històric

El riu ha estat tradicionalment font d'energia per a fàbriques que s'han construït al seu entorn, i que han necessitat d'infraestructures hidràuliques per a funcionar. Tot aquest patrimoni que s'ha acumulat a l'entorn del riu, té un gran interès cultural i històric que cal protegir, mantenir i potenciar.

5- Divulgar els valors naturals, patrimonials i ambientals del riu i la seva riba

Es considera que la promoció i difusió dels valors naturals, patrimonials i ambientals ha de permetre posar en valor l'entorn del riu i contribuir a l'educació ambiental de la ciutadania.

5. PROGRAMES D'ACCIÓ

Per tal de desenvolupar cada una de les línies estratègiques es fa necessari establir uns programes i unes accions que permetin avançar en la consecució dels objectius:

Línia estratègica 1. Recuperar la biodiversitat de l'àmbit fluvial

Programa 1.1. Recuperació de la vegetació en llocs erms

Hi ha alguns trams de riu en que degut als usos intensius que s'hi han dut a terme s'ha perdut la vegetació de ribera existent. Es proposa fer plantacions o dur a terme una gestió de la vegetació que permeti recuperar la vegetació pròpia d'aquests indrets

- 1.1.1. Recuperació de la vegetació de ribera a la zona de davant l'estació de servei Petrocat
- 1.1.2. Millora ambiental i recuperació de la vegetació de la zona de l'antic desballestament Marcel Soler
- 1.1.3. Recuperació de la vegetació de ribera a la zona del pont Nou i Panyos
- 1.1.4. Recuperació de la vegetació de ribera a la zona de sota el parc Vidal

Programa 1.2. Gestió de la vegetació existent

En llocs on existeix vegetació, però no és la pròpia de ribera, es plantegen una sèrie d'actuacions destinades a promoure l'evolució de la vegetació cap a espècies més pròpies de l'entorn del riu

- 1.2.3. Replàntat d'arbrat de ribera en zones poc denses
- 1.2.4. Eradicació de les espècies invasores i substitució per espècies autòctones
- 1.2.5. Substitució de les canyes a favor de plantes arbustives en la zona del talús dels Panyos

Programa 1.3. Protecció i reproducció de la fauna

La recuperació de la vegetació pròpia de ribera ha de permetre millorar les condicions necessàries per a la restitució de la fauna, però no és suficient. És per això que es proposen fer altres accions paral·leles que afavoreixin la seva implantació.

- 1.3.1. Recuperació de la connectivitat longitudinal del riu per als peixos
- 1.3.2. Identificació i preservació dels espais naturals necessaris per a la reproducció d'aus aquàtiques, llúdrigues, amfibis, etc.
- 1.3.3. Seguiments periòdics de l'estat de l'aigua i de les poblacions de fauna
- 1.3.4. Col·locació i seguiment de caixes niu d'ocells i ratpenats.

Línia estratègica 2. Regulació dels usos del riu

Programa 2.1. Definició dels usos permesos i les seves condicions

Es proposa regular quins usos han de ser o no permesos al voltant del riu i regular les condicions en que s'han de dur a terme

- 2.1.1. Redacció d'un pla d'usos del riu, amb possibles ubicacions per tipus d'us
- 2.1.2. Establiment de criteris per la gestió dels horts existents a la riba del riu
- 2.1.3. Acord amb els pescadors sobre les zones i condicions de pesca

Programa 2.2. Generar noves funcionalitats en alguns espais del riu

S'ha detectat la necessitat de trobar ubicacions per alguns usos que actualment no existeixen a la

vora del riu i que des d'un punt de vista ciutadà s'han manifestat com a necessaris. Aquest programa planteja la creació d'aquests nous aprofitaments.

2.2.1. Identificar possibles espais i característiques per a l'establiment d'una zona amb taules per a l'esbarjo al costat del riu

2.2.2. Millorar el parc infantil del parc Josep Vidal

Línia estratègica 3. Recuperar la connectivitat i accessibilitat al riu

Programa 3.1. Millorar la connectivitat longitudinal

Es planteja la continuïtat de pas entre les poblacions de Sant Joan de Vilatorrada i Castellgalí, per permetre la mobilitat sostenible a través del curs fluvial del riu.

3.1.1 Connexió amb la riera de Rajadell

3.1.1.1. Construcció d'un gual damunt del riu Cardener, a l'alçada del viaducte de la carretera C-55

3.1.1.2. Construcció d'un gual a la riera de Rajadell, a l'alçada de can Poc Oli

3.1.1.3. Enderroc de l'edifici de l'antiga discoteca Cronos

3.1.2. Connexió amb Castellgalí

3.1.2.1. Construcció d'un voral segur a la C-55 des de viaducte fins al polígon dels Comtals

3.1.2.2. Obertura d'un camí al marge esquerre del riu darrera la torre dels Comtals

3.1.2.3. Obertura d'un camí que garanteixi la connectivitat al marge dret, a l'alçada del golf Castellgalí

3.1.3. Connexió amb Sant Joan de Vilatorrada

3.1.3.1. Obertura d'un camí al marge esquerre del riu, entre la rotonda de l'eix transversal i el pont petit de Sant Joan

3.1.3.2. Millora del pas públic sobre el canal dels Panyos

3.1.3.3. Enderroc de la caseta de la resclosa de la Pirelli

3.1.3.4. Recuperació camí del riu pel seu lloc original

3.1.3.5. Reforma de la C-37z com a vial urbà de connexió entre la rotonda de l'eix transversal i la carretera Cardona

3.1.3.6. Obertura d'un camí al marge dret del riu, entre l'empresa Pirelli i el pou Nou

3.1.4. Millora de la connectivitat en la zona més urbana

3.1.4.1. Enderroc de la carpa del riu

3.1.4.2. Construcció d'un pas per a vianants que connecti la zona dels Panyos i la zona de sota el parc Vidal per sota el pont del Gas

3.1.4.3. Petites millores al camí del riu

3.1.4.4. Construcció d'un voral segur a la carretera C-1411b, des del pont vell fins a les fàbriques del riu

Program 3.2. Millorar l'accessibilitat al riu des de la ciutat

Per garantir un l'ús públic del parc del Cardener és necessari garantir-hi bons accessos per als vianants i les bicicletes

3.2.1. Petrocat- Miralpeix

3.2.2. Desenvolupament del pla de parcial del Parc Tossal Cigalons (I)

3.2.3. Construcció d'una rampa helicoidal a l'alçada del pont Nou, que doni accés al riu des de la carretera de Cardona

- 3.2.4. Ampliació de les voreres de la carretera Cardona
- 3.2.5. Arranjament del corriol d'accés al barri de Sol i Aire des del pont del Gas
- 3.2.6. Construcció del nou vial de la Reforma
- 3.2.7. Desenvolupament del pla font de Fans
- 3.2.8. Arranjament del camí entre el barri de la Balconada i el barri de Sant Pau
- 3.2.9 Recuperació del camí històric entre el barri de St. Pau i la fàbrica Blanca/ Vermella

---

Programa 3.3. Millorar la connectivitat entre les dues lleres

---

Per facilitar l'establiment d'itineraris al voltant del riu és necessari poder creuar-lo en diferents indrets per fer recorreguts circulars

-
- 3.3.1. Execució del pont previst pel POUM sota de l'escola St. Ignasi
  - 3.3.2. Construcció de la passera del Panyos, prevista en el POUM
  - 3.3.3. Construcció de la passera del Polvorers- la Favorita prevista en el POUM
  - 3.3.4. Ampliació de les voreres del pont del Gas
  - 3.3.5. Eliminació del pàrquing de la Renfe
-

Línia estratègia 4. Mantenir i protegir el patrimoni històric

---

Programa 4.1. Recuperació del patrimoni històric del riu

El riu ha estat tradicionalment font d'energia per a fàbriques que s'han construït al seu entorn, i que han necessitat d'infraestructures hidràuliques per a funcionar. Tot aquest patrimoni que s'ha acumulat a l'entorn del riu, la majoria d'ara en desús, necessita de polítiques de recuperació i protecció

-
- 4.1.1. Gestió d'acords amb els propietaris del patrimoni per a la seva restauració
  - 4.1.2. Creació d'una taula de treball per a la recuperació del patrimoni històric
  - 4.1.3. Recuperació del canal dels Panyos (possible recuperació del pas d'aigua suficient per fer funcionar la turbina)
-

Programa 4.2. Gestió de les rescloses

Les rescloses són infraestructures hidràuliques que es van fer per poder canalitzar l'aigua que abastia les fàbriques. Tenen valor patrimonial a l'hora que representen un impediment pel lliure pas dels peixos. Cal trobar punts d'acord entre la protecció del medi ambient i la patrimonial

-
- 4.2.1. Valoració patrimonial de les rescloses del riu per determinar la possibilitat d'enderrocament i/o construcció de salts per a peixos

Línia estratègia 5. Difondre dels valors patrimonials, naturals i ambientals del riu i la seva ribera

---

Programa 5.1. Senyalització d'itineraris

Una manera de difondre els valors del riu és la senyalització del patrimoni. Es proposen algunes accions en aquest sentit, per tal de donar a conèixer la riquesa d'aquest entorn

-
- 5.2.1. Senyalització d'un itinerari interpretatiu sobre el patrimoni històric natural
-

Programa 5.2. Sortides de coneixement

Es proposa generar un calendari de sortides periòdiques per donar a conèixer els valors patrimonials, naturals i ambientals del riu, adaptant-los al públic a qui es dirigeixen

---

6.CRONOGRAMA PREVIST

El pla estratègic del Cardener es planteja per un termini de 12 anys. El cronograma es concreta per blocs d'actuació de quatre anys, segons un pla d'etapes que es determina en funció de les prioritats d'actuació i les possibilitats reals que es preveuen de desenvolupar les actuacions.

Es planteja que els quadriennis coincideixin amb els mandats municipals i que per a cada mandat es pugui desenvolupar un pla d'acció que concreti el detall de les actuacions a fer durant els quatre anys, basades en les existents en el pla estratègic.

Línia estratègica 3. Recuperar la connectivitat i accessibilitat al riu

Programa 3.1. Millorar la connectivitat longitudinal

3.1.1 Connexió amb la riera de Rajadell

3.1.1.1. Construcció d'un gual damunt del riu Cardener, a l'alçada del viaducte de la carretera C-55

3.1.1.2. Construcció d'un gual a la riera de Rajadell, a l'alçada de can Poc Oli

3.1.1.3. Enderroc de l'edifici de l'antiga discoteca Cronos

3.1.2. Connexió amb Castellgalí

3.1.2.1. Construcció d'un voral segur a la C-55 des de viaducte fins al polígon dels Comtals

3.1.2.2. Obertura d'un camí al marge esquerre del riu darrera la torre dels Comtals

3.1.2.3. Obertura d'un camí que garanteixi la connectivitat al marge dret, a l'alçada del golf Castellgalí

3.1.3. Connexió amb Sant Joan de Vilatorrada

3.1.3.1. Obertura d'un camí al marge esquerre del riu, entre la rotonda de l'eix transversal i el pont petit de Sant Joan

3.1.3.3. Enderroc de la caseta de la resclosa de la Pirelli

3.1.3.4. Recuperació camí del riu pel seu lloc original

3.1.3.5. Reforma de la C-37z com a vial urbà de connexió entre la rotonda de l'eix transversal i la carretera Cardona

3.1.3.6. Obertura d'un camí al marge dret del riu, entre l'empresa Pirelli i el pou Nou

3.1.4. Millora de la connectivitat en la zona més urbana

3.1.4.1. Enderroc de la carpa del riu

3.1.4.2. Construcció d'un pas per a vianants que connecti la zona dels Panyos i la zona de sota el pont del Gas

3.1.4.3. Petites millores al camí del riu

3.1.4.4. Construcció d'un voral segur a la carretera C-1411b, des del pont vell fins a les fàbriques del riu

Programa 3.2. Millorar l'accessibilitat al riu des de la ciutat

3.2.1. Petrocat- Miralpeix

3.2.2. Desenvolupament del pla de parcial del Parc Tossal Cigalons (I)

3.2.3. Construcció d'una rampa helicoidal a l'alçada del pont Nou, que doni accés al riu des de la carretera de Cardona

3.2.4. Ampliació de les voreres de la carretera Cardona

3.2.5. Arranjament del corriol d'accés al barri de Sol i Aire des del pont del Gas

3.2.6. Construcció del nou vial de la Reforma

3.2.7. Desenvolupament del pla font de Fans

3.2.8. Arranjament del camí entre el barri de la Balconada i el barri de Sant Pau

3.2.9 Recuperació del camí històric entre el barri de St. Pau i la fàbrica Blanca/ Vermella

Programa 3.3. Millorar la connectivitat entre les dues lleres

3.3.1. Execució del pont previst pel POUM sota de l'escola St. Ignasi

3.3.2. Construcció de la passera del Panyos, prevista en el POUM

3.3.3. Construcció de la passera del Polvorers- la Favorita prevista en el POUM

3.3.4. Ampliació de les voreres del pont del Gas

3.3.5. Eliminació del pàrquing de la Renfe

Línia estratègia 4. Mantenir i protegir el patrimoni històric

Programa 4.1. Recuperació del patrimoni històric del riu

4.1.1. Gestió d'acords amb els propietaris del patrimoni per a la seva restauració

4.1.2. Creació d'una taula de treball per a la recuperació del patrimoni històric

4.1.3. Recuperació del canal dels Panyos (possible recuperació del pas d'aigua suficient per fer funcionar la turbina)

Programa 4.2. Gestió de les rescloses

4.2.1. Valoració patrimonial de les rescloses del riu per determinar la possibilitat d'enderrocament i/o construcció de salts per a peixos

Línia estratègica 5. Difondre dels valors patrimonials, naturals i ambientals del riu i la seva ribera

Programa 5.1. Senyalització d'itineraris

5.2.1. Senyalització d'un itinerari interpretatiu sobre el patrimoni històric natural

Programa 5.2. Sortides de coneixement

6.2.1.....

9.AVALUACIÓ I SEGUIMENT

Es proposa fer el seguiment del pla d'acció en el marc del plenari de la comissió de l'Anella Verda, que reuneix entitats i particulars interessats en preservar, potenciar i difondre els valors patrimonials, paisatgístics, ambientals i socials del rodal de Manresa.

Les reunions de seguiment tindran lloc un cop l'any. En aquestes trobades es donarà compte de l'estat de consecució de les actuacions previstes pel pla d'acció del mandat, i del global del pla estratègic. Es compartiran i debatran les actuacions previstes per l'any següent; i es compartirà l'elaboració del nou pla d'acció de mandat cada 4 anys.

El pla d'acció del mandat comprendrà la concreció de les actuacions previstes per aquell període, amb una previsió del pressupost associat possible, condicionat a les línies de finançament extern que puguin sorgir.